

Udeleženci delavnice pri Nadi Cvitkovič.
Foto: Marko Smole, Adlešiči, 24. 11. 2012

Marjeta Keršič Svetel v Belokranjskem muzeju.
Foto: Marko Smole, Metlika, 24. 11. 2012.

8. MUZEJSKO-ETNOLOŠKA DELAVNICA SED

Metlika, 24. november 2012

Zadnjo soboto v novembru smo člani Delovne skupine za ljubitelje etnologije SED (Marko Smole, Jelka Pšajd in Anita Matkovič) v Belokranjskem muzeju Metlika pripravili 8. delavnico z naslovom »Program Leader in interpretacija dediščine kot priložnost za ljubitelje etnologije in nosilce kulturne dediščine«. Ker so za razvoj podeželja in etnološke stroke ljubitelji etnologije, zasebni zbiralci, nosilci znanja in dediščine (npr. rokodelci) ter lastniki zasebnih zbirk zelo pomembni, je bil namen delavnice predstaviti pomen in namen interpretacije dediščine in možnosti vključevanja zasebnih zbirk, zbiralcev, poznavalcev kulturne dediščine in nosilcev kulturne dediščine v regijske razvojne projekte. Vsi naštetih prenašajo, ohranjajo in varujejo skupno dediščino, zato moramo imeti stroka in posamezniki cilj, da to počnemo kakovostno in uspešno. Udeleženci so bili lastniki dediščinskih objektov, člani ljubiteljskih društev za ohranjanje kulturne dediščine in mladi diplomirani etnologinji in kulturni antropologinji in muzealki iz različnih krajev Slovenije (Ljubljane, Metlike, Murske Sobote, Šentruperta, Št. Janža pri Radljah, Grobelnega, Dragatuša); skupaj 12 slušateljev.

Ker smo gostovali pri kolegici Aniti Matkovič v Belokranjskem muzeju, smo želeli spoznati izkušnje in stanje v Beli Krajini. Predstavila nam jih je Jožica Povše, vodja programov Leader za območje Dolenjske in Bele Krajine. LAS DBK je organizirano partnerstvo na opredeljenem podeželskem območju in je sestavljena iz predstavnikov različnih socio-ekonomskih sektorjev, ki s svojimi različnimi značilnostmi prispevajo k razvoju podeželja na drugačen način (internetni vir 1). Za uspešno kandidiranje na projektih je pomembno vključevanje več subjektov oziroma ljubiteljskih društev, ki lahko vložijo v skupni projekt svoje delo z ovrednotenjem ur in s tem povečajo možnost pridobitve denarnih sredstev. To je bilo še zlasti dragoceno predavanje, saj vemo, da projekt »Ukrep 323«, na katerega so lahko kandidirali zasebni zbiralci oziroma lastniki zbirk in dediščinskih objektov,

ne obstaja več. Predstavili so nam tudi projekte, ki so potekali ali še potekajo na Dolenjskem in v Beli Krajini, npr.: »Dežela kozolcev«, »Mlinarjeva pot«, »Turizem v zidanicah«, »Dolenjsko čebelarstvo središče »Petra Pavla Glavarja««, »Mošnice – Les kot kulturna dediščina« (internetni vir 2).

V Adlešičih smo si ogledali zbirko belokranjskih vezenin Nade Cvitkovič. Po dobrodošlici nam je lastnica predstavila pridelavo in predelavo lanu, nas popeljala po razstavi vezenin, hčerka pa nam je prikazala tudi okraševanje belokranjskih pisanic.

Po kosilu smo se iz Adlešičev vrnili v muzej in poslušali predavanje Marjete Keršič Svetel, ki jo poznamo kot avtorico oddaje »Gore in ljudje«, v zadnjem času pa se ukvarja z interpretacijo dediščine. V njeni predstavitvi smo uživali iz več razlogov: predavateljica je dobra govornica, hkrati pa zna teorijo povezati s prakso, kar je več kot dovolj razlogov za ugotovitev, da interpretacijo potrebujemo tudi v muzejih, ne samo v zasebnih zbirkah in dediščinskih objektih. Interpretacija, ki spada v komunikacijsko stroko s svojimi lastnimi teoretičnimi podlagami, zakonitostmi in metodami, razkriva nešteto pomenov določenega predmeta, živega bitja, spomenika ali območja. Brez te oblike strateškega komuniciranja ni mogoče doseči ohranjanja naravne in kulturne dediščine ter trajnostnega razvoja kakovostnega turizma, hkrati pa interpretacija sodobnemu človeku omogoča kakovostna doživetja dediščine, njeno razumevanje, ustvarjanje osebnega odnosa, spoštovanje, vrednotenje in pripravljenost za ohranjanje.

Internetna vira

Internetni vir 1: LAS Dolenjska in Bela krajina: Predstavitev; <http://www.las-dbk.si/predstavitev>, 18. 1. 2013.

Internetni vir 2: LAS Dolenjska in Bela krajina: Poročilo o izvedenih aktivnostih lokalne akcijske skupine Dolenjska in Bela krajina v letu 2012; <http://www.las-dbk.si/novice/porocilo-o-izvedenih-aktivnostih-lokalne-akcijske-skupine-dolenjska-in-bela-krajinadolenjska-in-bela/96>, 18. 1. 2013.

* Jelka Pšajd, univ. dipl. soc. kult. in etnol. in kult. antrop., višja kustodinja, Pomurski muzej Murska Sobota. 9000 Murska Sobota, Trubarjev trg 4. E-naslov: jelka.psjaid@guest.arnes.si